

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για έγκριση κυβερνητικής εγγύησης προς την εταιρεία «Alfa Mediterranean Enterprises Ltd» ύψους €60.185.628 για χρηματοδότηση έργου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στα πλαίσια του ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού προγράμματος NER300 (έργα επίδειξης καινοτόμων τεχνολογιών ενέργειας)

Παρόντες:

Άγγελος Βότσης, πρόεδρος	Άριστος Δαμιανού
Μαρίνος Μουσιούπτας	Αντρέας Καυκαλιάς
Σάβια Ορφανίδου, εκπροσωπώντας τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου	Μαρίνος Σιζόπουλος
Μάριος Μαυρίδης	Μιχάλης Γιωργάλλας
Ονούφριος Κουλλά	Γιώργος Περγίκης
	Άννα Θεολόγου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω θέμα σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Νοεμβρίου και στις 2 και 5 Δεκεμβρίου 2019, καθώς και στις 13 Ιανουαρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών ενώπιον της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Γενικού Λογιστηρίου, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Παρέστησαν επίσης κατόπιν αιτήματός τους οι νομικοί σύμβουλοι και στελέχη της ενδιαφερόμενης εταιρείας.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου [Αρ. Νόμου 38(Ι) του 2014], η πρόταση για παραχώρηση της υπό αναφορά κρατικής

εγγύησης υποβάλλεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση σύμφωνα με τις διατάξεις της οικείας νομοθεσίας, καθότι υπερβαίνει το €1 εκατομ.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργού Οικονομικών προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που λήφθηκε σε συνεδρία του, ημερομηνίας 15 Νοεμβρίου 2019, πρόκειται να παραχωρηθεί κυβερνητική εγγύηση προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ύψους €60.185.628 προς όφελος του φορέα εκμετάλλευσης του έργου «CY CSPc EOS Green Energy», ήτοι της εταιρείας «Alfa Mediterranean Enterprises Ltd».

Περαιτέρω και σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, το υπό αναφορά έργο περιλαμβάνεται στα καινοτόμα έργα του ευρωπαϊκού διαγωνισμού NER300 και εμπίπτει στις πολιτικές προτεραιότητες του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, κρίνεται δε ότι πληροί τα κριτήρια παραχώρησης κυβερνητικής εγγύησης και είναι βιώσιμο. Παρά ταύτα, η οριστικοποίηση της διαδικασίας παραχώρησης της εν λόγω κυβερνητικής εγγύησης προϋποθέτει:

1. την προσκόμιση τραπεζικής εγγύησης ύψους €60.185.628 προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας,
2. την εξασφάλιση σχετικής γνωμοδότησης από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και
3. την υπογραφή νομικά δεσμευτικής πράξης από την ενδιαφερόμενη εταιρεία σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 79.058 Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 2015.

Συναφώς με τα πιο πάνω, όπως προκύπτει από σχετική έκθεση του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η οποία κατατέθηκε ενώπιον της επιτροπής, το χρηματοδοτούμενο έργο αφορά σταθμό ηλιακής ενέργειας με δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας επί εικοσιτετραώρου βάσεως ή κατά την ώρα και την

ισχύ που θα ήθελε ο Διαχειριστής Δικτύου Μεταφοράς Κύπρου ή με δυνατότητα πλήρους κάλυψης των αναγκών οποιουδήποτε πελάτη μέσω διμερών συμβολαίων.

Ο μετεωρολογικός σταθμός ανιχνεύει τις ακτίνες του ήλιου και το δε σύστημα ελέγχου της εγκατάστασης κατευθύνει τους ειδικά καμπύλους καθρέφτες, που ονομάζονται «ηλιοστάτες», για να εστιάσουν τις ακτίνες του ήλιου στους ηλιακούς θερμικούς δέκτες ή STR που είναι τοποθετημένοι σε πύργους είκοσι τεσσάρων μέτρων από το έδαφος.

Σημειώνεται ότι μέσω των διμερών συμβολαίων αναμένεται πλήρης εναρμόνιση της φιλελευθεροποιημένης αγοράς, ώστε οι καταναλωτές να επιλέγουν τον δικό τους παραγωγό και προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, ανάλογα με τις ανάγκες τους, ρυθμίζοντας την ανταγωνιστικότητά τους μετά το έτος 2019. Σημειώνεται περαιτέρω ότι το ηλιοθερμικό πάρκο δε χρειάζεται συγκεκριμένη ταρίφα από κυβερνητικό οργανισμό, αφού η βιωσιμότητα του έργου θα στηρίζεται στις διμερείς συμφωνίες τις οποίες η εταιρεία «Alfa Mediterranean Enterprises Ltd» θα συνάψει απευθείας με τον επιχειρηματικό κόσμο, αλλά και με ιδιώτες.

Το προτεινόμενο έργο παρουσιάζει πλεονεκτήματα, καθότι:

1. η κατασκευή μπορεί να ξεκινήσει άμεσα και το έργο να τεθεί σε λειτουργία μέχρι το 2020, συνεισφέροντας στην επίτευξη των εθνικών στόχων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) και στη μείωση εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου,
2. δύναται να συμβάλει σημαντικά στην αύξηση του ποσοστού παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ και στην επίτευξη των εθνικών στόχων σχετικά με το απαιτούμενο ποσοστό ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας,
3. έχει συμπεριληφθεί στο επικαιροποιημένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις ΑΠΕ,
4. περιλαμβάνει τη δημιουργία συστήματος αποθήκευσης ενέργειας, γεγονός ουσιώδους σημασίας για την ασφάλεια και ομαλή λειτουργία του ηλεκτρικού

συστήματος της Κύπρου, καθώς και για την ομαλή και περαιτέρω διεξόδηση των ΑΠΕ στο ενεργειακό σύστημα,

5. η προσθήκη νέας τεχνολογίας ΑΠΕ θα αυξήσει την ασφάλεια και την αξιοπιστία του ενεργειακού συστήματος και
6. θα είναι η πρώτη τέτοιου είδους ανάπτυξη στην Κύπρο και θα συμβάλει στην απόκτηση τεχνογνωσίας και εμπειρίας για τη συγκεκριμένη τεχνολογία, καθώς και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Όπως έχει κατατεθεί, θα μπορούσε παράλληλα με τη δημιουργία του προτεινόμενου έργου να αναπτυχθούν συγκεκριμένες τοπικές αγορές για την κατασκευή μηχανημάτων ηλιοθερμικών συστημάτων (κατόπτρων κ.λπ.) με στόχο την προμήθεια τόσο της τοπικής αγοράς όσο και άλλων γειτονικών χωρών, στις οποίες η αυξημένη ηλιοφάνεια ενθαρρύνει τη δημιουργία ηλιοθερμικών σταθμών.

Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε στο στάδιο της συζήτησης ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, καθώς και εκπρόσωπός του γραφείου του, αλλά και με βάση σχετική επιστολή του εφόρου, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2019, η οποία κοινοποιήθηκε στην επιτροπή, η παραχώρηση κυβερνητικής εγγύησης προς τον υπό αναφορά φορέα εκμετάλλευσης δεν προσμετράται ως κρατική ενίσχυση, καθότι η συγκεκριμένη ρύθμιση προνοείται στο άρθρο 11 της Απόφασης της Επιτροπής της 3^{ης} Νοεμβρίου 2010 με αρ. 2010/670/ΕΕ για καθορισμό κριτηρίων και μέτρων χρηματοδότησης έργων επίδειξης σε εμπορική κλίμακα τα οποία αποσκοπούν στην περιβαλλοντικά ασφαλή δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) σε γεωλογικούς σχηματισμούς, καθώς και έργων επίδειξης καινοτόμων τεχνολογιών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της κοινότητας, που θεσπίσθηκε με την Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Στην ίδια επιστολή επισημαίνεται ότι κοινοποιήθηκε στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αξιολόγηση ως προς τη συμβατότητά του με το ενωσιακό δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων ο μηχανισμός στήριξης του έργου, ο οποίος αφορά στην ανάληψη από το κράτος της υποχρέωσης προς την εταιρεία «Alfa Mediterranean Enterprises Ltd» να καλύπτει μηνιαία την τυχόν διαφορά μεταξύ της τιμής των 9,3 σεντ ανά KWh, ως η τιμή πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτείται, για να καθίσταται το ηλιοθερμικό έργο βιώσιμο, και της εκάστοτε αγοραίας τιμής ηλεκτρικής ενέργειας.

Όπως περαιτέρω τόνισε ο ίδιος αξιωματούχος, δεν κατέστη δυνατό στο παρόν στάδιο να γνωματεύσει επί του θέματος επισήμως, καθότι δεν τέθηκαν ενώπιόν του ολοκληρωμένα στοιχεία. Συναφώς, το ζήτημα της εγγυημένης τιμής είναι το ένα σκέλος της πιθανής κρατικής ενίσχυσης για την οποία θα αποφασίσει η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ υπάρχει και δεύτερο σκέλος για γνωμοδότηση, το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα του ίδιου του εφόρου βάσει του άρθρου 11 της οικείας νομοθεσίας.

Υπό το φως των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα προβεί στην αξιολόγηση της αναγκαιότητας της πιο πάνω ενίσχυσης ως προϋπόθεσης της συμβατότητάς του, ο έφορος κατέληξε ότι επαφίεται στην κρίση της Βουλής και των αρμόδιων αρχών αντίστοιχα κατά πόσο θα προχωρήσει στο στάδιο αυτό η έγκριση του αιτήματος με σχετική απόφαση της ολομέλειας του σώματος, καθώς και η υπογραφή της νομικά δεσμευτικής πράξης με τον φορέα εκμετάλλευσης.

Ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι τα δικαιώματα της Δημοκρατίας είναι απόλυτα διασφαλισμένα, καθότι στη νομικά δεσμευτική πράξη που θα διαμορφωθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και

Περιβάλλοντος και τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας θα περιληφθεί πρόνοια με την οποία η παραχώρηση της προκαταβολής θα γίνεται, νοουμένου ότι θα προσκομισθούν στο κράτος οι απαραίτητες τραπεζικές εγγυήσεις, που διασφαλίζουν την πιστή εκτέλεση και απόδοση του έργου. Περαιτέρω, διαβεβαίωσε ότι η Δημοκρατία θα διασφαλίσει ότι το έργο θα προχωρήσει, εφόσον ληφθούν όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις που απαιτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ο ίδιος αξιωματούχος δήλωσε επίσης ότι για την προώθηση του έργου υπάρχουν στενά χρονοδιαγράμματα και η παραχώρηση της έγκρισης της Βουλής των Αντιπροσώπων σε σύντομο χρονικό διάστημα θα βοηθήσει σημαντικά στην τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων αυτών, καθότι θα δηλώνει ξεκάθαρα τη θετική πολιτική βούληση της Δημοκρατίας για υλοποίηση του εν λόγω έργου.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, κοινοποιώντας στην επιτροπή σχετική ηλεκτρονική αλληλογραφία, δήλωσε κατά την τελευταία συνεδρία για το υπό συζήτηση θέμα ότι σχετικό παράπονο που είχε υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με περιβαλλοντικά και άλλα ζητήματα που αφορούσαν σε πιθανές στρεβλώσεις της αγοράς ή/και σε αντικανονική εξασφάλιση αδειών ή/και πιθανόν άλλων λανθασμένων διαδικασιών που ακολουθήθηκαν για το πιο πάνω έργο έχουν εξεταστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και έχει διασαφηνισθεί ότι πλέον δεν εκκρεμεί οποιοδήποτε παράπονο εναντίον της υλοποίησης του υπό αναφορά έργου, καθώς και ότι ο σχετικός φάκελος έχει κλείσει χωρίς περαιτέρω εισηγήσεις/σχόλια εκ μέρους των πιο πάνω μερών.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δήλωσε στην ίδια συνεδρία ότι αναμένεται η κοινοποίηση της εν λόγω αλληλογραφίας και στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, ώστε να υπάρξει τελική τοποθέτηση επί του θέματος και ως

εκ τούτου εισηγήθηκε το ζήτημα της έγκρισης του εν λόγω αιτήματος από την Επιτροπή να μην προωθηθεί στο παρόν στάδιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφύλαξε την τελική τοποθέτηση όλων των εκπροσωπούμενων σε αυτήν πλευρών κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

15 Ιανουαρίου 2020